
کنکاشی در باب تبیین مفهوم «تئاتر قدسی» با تکیه بر نظریات پیتر بروک و دیگران

■ اسماعیل شفیعی [نویسنده مسئول]

■ ابوالفضل قاضی

تاریخ دریافت مقاله: ۹۴/۱۰/۱۲ | تاریخ پذیرش نهایی: ۹۴/۱۲/۰۴

این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد ابوالفضل قاضی با عنوان «بررسی تئاتر قدسی نزد پیتر بروک و آنتونین آرتو» به راهنمایی دکتر اسماعیل شفیعی است.

کنکاشی در باب تبیین مفهوم «تئاتر قدسی» با تکیه بر نظریات پیتر بروک و دیگران

اسماعیل شفیعی | استادیار دانشکده سینما تئاتر، دانشگاه هنر، تهران

ابوالفضل قاضی | کارشناس ارشد کارگردانی، دانشکده سینما تئاتر، دانشگاه هنر، تهران

چکیده

تئاتر قدسی، مفهومی برگرفته از مطالعه ادیان و مذاهب، که توسط پیتر بروک عنوان شده است، دارای ابهاماتی است که مخاطبش را در یافتن ویژگی‌ها و تعریفی مشخص از آن، سردرگم می‌کند؛ از جمله آنکه تئاتر قدسی چیست؟ ویژگی‌های آن کدام است؟ کیفیت ناپیدای نمایانده‌شده چیست و ظهور عنصر ناپیدا چگونه مسیر می‌شود؟ از آنجایی که فرهنگ عقلایی غرب علاقه کمتری نسبت به واکاوی مفاهیم شهودی مقاله بروک نشان داده‌اند، می‌توان ادعا کرد فرهنگ و حکمت شهودی شرق، مرجع مناسبی برای این بررسی باشد. از طرفی نظرات آنتونن آرتو که متأثر از فرهنگ شرقی است نیز می‌تواند چنین نقشی را ایفا کند. این مقاله که به روش توصیفی - تحلیلی انجام شده است، با مطالعه امر قدسی، حکمت شرقی و تئاتر مورد نظر آنتونن آرتو، کیفیت‌های مشترک میان آن‌ها و تئاتر قدسی را مشخص و استخراج کرده است تا به جواب سوالات مطرح‌شده برسد. تئاتر قدسی تئاتری است انسانی، بیان‌کننده حقایق ناپیدای انسان که با زبانی کامل، تماشاگر را به خودحقیقی‌اش نزدیک می‌کند و وظیفه آن نمایاندن امر ناپیدا (امر قدسی) است که می‌تواند از دو راه صورت گیرد: ۱- حذف حواس پنج‌گانه و جایگزین کردن قوای ذهنی مخاطب هم‌چون تصور، تجسم، تداعی و تخیل ۲- آشنایی‌زادگی از امور آشنا

واژگان کلیدی: تئاتر قدسی، امر قدسی، پیتر بروک، آنتونن آرتو، حکمت شرقی